

วิธีการป้องกันกำจัด

1

การใช้วิธีเขตกรรม

ไถและพรวนดินหลาย ๆ ครั้ง เพื่อลดปริมาณของ
เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน

2

การใช้วิธีกล

หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบการ
ระบาดให้ตัดยอดหรือถอนต้น ให้นำไปทำลายนอกแปลง

3

การใช้ชีววิธี

ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส แตนเบียน
เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู รวมทั้งการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ
ชนิดอื่น เช่น ตัวเต่าตัวห้ำ ฝีเสื้อหางติ่งตัวห้ำ และแตนเบียน
ชนิดอื่น ๆ จดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง ฉีดพ่นในแปลง
มันสำปะหลังในช่วงที่พบแมลงศัตรูธรรมชาติบนต้นมันสำปะหลัง
หรือช่วงหลังจากการปล่อยศัตรูธรรมชาติใหม่ ๆ

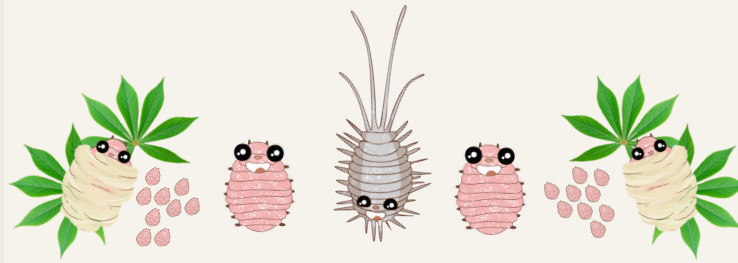
4

การใช้สารเคมี

พ่นสารกำจัดแมลงบริเวณที่พบและบริเวณโดยรอบ
ที่มีการระบาดทันที สารเคมีแนะนำ ได้แก่

- ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 4 กรัม
- อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 4 กรัม
- ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัม
- โพรไทโอฟอส 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร

โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ผสมน้ำ 20 ลิตร

ข้อมูล

กรมวิชาการเกษตร

เรียบเรียง

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ

กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

& ออกแบบ

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

PEST
CRISIS

NO.
04

เพลี้ยแป้ง ในมันสำปะหลัง

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง

ชื่อสามัญ
ชื่ออันดับ
ชื่อวงศ์

Mealybugs
Hemiptera
Pseudococcidae

เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังเป็นแมลงปากดูด ลำตัวมีขนาดเล็ก อ่อนนุ่ม มีไขแป้งปกคลุมลำตัว มีเส้นแป้งอยู่รอบลำตัว ที่พบระบาดในมันสำปะหลัง ปัจจุบันพบแล้วอย่างน้อย 4 ชนิด ได้แก่

1. เพลี้ยแป้งลาย (Striped mealybug)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ferrisia virgata*

ลักษณะที่สำคัญที่มองเห็นได้ชัดเจน คือ ตัวเต็มวัย เพศเมียค่อนข้างยาวรี มีเส้นแป้งยาว 1 คู่ทางส่วนท้าย หากแป้งด้านหลังหลุดออกจะมองเห็นจุดสีเข้ม 2 แถบทางด้านหลัง

2. เพลี้ยแป้งสีเทา หรือเพลี้ยแป้งแจ็คเบียร์ส (Jackbeard)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pseudococcus jackbeardsleyi*

คล้ายกับชนิดแรกต่างกันที่ด้านข้างมีเส้นแป้งจำนวนมาก รอบลำตัว

3. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีเขียว (Green mealybug)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phenacoccus madeirensis*

ตัวเต็มวัยเพศเมียคล้ายรูปไข่มีสีเขียวอ่อน มีเส้นแป้งด้านข้างสั้นและด้านหลังมีแป้งปกคลุมน้อย

4. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู (Pinkish mealybug)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phenacoccus manihoti*

ตัวเต็มวัยเพศเมียคล้ายรูปไข่มีสีชมพู มีเส้นแป้งด้านข้างสั้นและด้านหลังมีแป้งปกคลุมน้อย ตัวเต็มวัยเพศเมียไม่มีปีก เพศผู้มีปีกขนาดเล็กสั้น 1 คู่ หรือไม่มีปีก

แต่เป็นเพียงส่วนน้อย มีอายุเพียง 2 - 3 วัน เพื่อการผสมพันธุ์ โดยเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังนี้ มีพืชอาหารเพียงอย่างเดียว คือ มันสำปะหลัง

รูปร่างลักษณะ

เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ขยายพันธุ์ได้โดยไม่อาศัยเพศ วางไข่ลักษณะเป็นฟองเล็ก ๆ ในถุง ไข่มีสีเหลืองอ่อน ลักษณะยาวรี มีเยื่อคล้ายสาหร่ายไหม้ เมื่อใกล้ฟักไข่จะมีสีเข้มขึ้น ระยะไข่ประมาณ 8 วัน ตัวอ่อนจะลอกคราบ 3 ครั้ง ตัวอ่อนวัยแรก มีลำตัวยาวรีสีเหลืองอ่อน เป็นวัยที่เคลื่อนที่ได้ และมองเห็นขา 6 ขาได้ชัดเจน อายุประมาณ 4 วัน จะลอกคราบเป็นวัยที่ 2 หลังจากลอกคราบจะไม่เห็นส่วนของขาและเริ่มสร้างแป้งสีขาวปกคลุมลำตัว ระยะตัวอ่อนวัยที่ 2 ประมาณ 4 วัน และตัวอ่อนวัยที่ 3 ประมาณ 5 วัน จะลอกคราบเป็นตัวเต็มวัย ระยะเวลาดังแต่ระยะไข่จนเป็นตัวเต็มวัยใช้เวลาประมาณ 21 วันเท่านั้น และวางไข่ได้มากถึง 500 ฟอง

ลักษณะการเข้าทำลาย

เพลี้ยแป้งทำความเสียหายต่อมันสำปะหลัง โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนต่าง ๆ เช่น ใบ ยอด และตา จากนั้นจะขับถ่ายมูลที่มีลักษณะเป็นของเหลวเหนียว ๆ ออกมา เรียกว่า **มูลหวาน** ซึ่งจะเป็นที่อาศัยและเป็นอาหารของราดำ เมื่อราดำเจริญเติบโต จะทำให้การสังเคราะห์แสงของมันสำปะหลังเกิดขึ้นได้ไม่เต็มที่

ในส่วนของต้นที่ยังอ่อนอยู่ ยอดที่ถูกทำลายจะงอหักเป็นพุ่ม ลำต้นจะบิดเบี้ยวมีช่วงข้อถี่ ทำให้มีผลต่อคุณภาพท่อนพันธุ์ หัวมีขนาดเล็ก เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ หากการระบาดรุนแรงยอดจะแห้งตาย ถ้ามีการระบาดในช่วงที่มันสำปะหลังอายุน้อย อาจทำให้ต้นมันสำปะหลังตายหรือไม่สามารถสร้างหัวได้ เพลี้ยแป้งจะระบาดรุนแรงในฤดูแล้งมากกว่าในฤดูฝน โดยเฉพาะฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน แปลงที่มีการระบาดอย่างรุนแรงความเสียหายเกิดขึ้นเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์

